

LA CRISI MIGRATÒRIA DE CEUTA

L'enclavament espanyol de Ceuta, en el nord d'Àfrica, enmig d'una crisi migratòria sense precedents. Més de 8.000 immigrants procedents del Marroc van ingressar a la ciutat espanyola al maig.

Durant aquest mes de maig de 2021, s'ha produït una situació sense precedents a les fronteres del sud d'Espanya, concretament a la ciutat autònoma de Ceuta. El motiu: una crisi migratòria impulsada pel Marroc a través d'un alliberament descontrolat, massiu i intencionat de 8.000 persones -1.500 de les quals eren menors- com a resposta a l'hospitalització del líder del Front Polisari, Brahim Gali, a Espanya.

Encara que en un principi l'ingrés hospitalari de Gali molestés considerablement al Marroc, l'aspecte central del problema respon a temes de sobirania. És a dir, des que el passat mes de desembre el ja expresident dels Estats Units, Donald Trump, reconegué la sobirania del Marroc sobre el Sàhara Occidental –malgrat que en aquest cas, el tema tractava sobre la normalització de relacions entre el Marroc i Israel amb l'establiment de relacions diplomàtiques plenes, i on els EUA tenien un paper de suport a través de la mediació-. En

conseqüència, l'acte de Trump va enfortir la posició de Rabat, fet que va provocar que exercís enormes pressions sobre Espanya i la UE.

A partir d'aquí, tenim un conflicte multilateral d'actors de la societat internacional- Espanya, Marroc i la UE- que mantenen els seus punts de vista. Per una banda, Espanya ha optat per solucionar la controvèrsia, amb la màxima celeritat possible, a través de la defensa de la "integritat territorial" per part del president del Govern i en la gestió immediata, de tots els Ministeris involucrats, dels fronts derivats del conflicte. A més, ha concedit al Marroc 30 milions d'euros per ajudar a gestionar la immigració irregular.

De l'altra, el Marroc es va limitar a esperar l'evolució dels successos, sense pronunciar-se al respecte clarament, alertant a Espanya, per mitjà de la veu de l'ambaixadora marroquina en aquest país, Karima Benyaich, que la realització de determinats actes porten aparellats les seves conseqüències.

En tercer lloc, la Comissió Europea va remarcar la pertinença de les fronteres espanyoles a Europa. També va posar èmfasi en el seguiment d'aquesta crisi, i en aquest sentit la responsable d'assumptes fronterers, Ylva Johansson, va instar al Marroc a complir amb el control de sortides irregulars, precisant que "aquells que no tenen dret a quedar-se siguin retornats de forma ordenada i efectiva".

Sens perjudici dels posicionaments d'ambdós països i la mateixa UE, no s'ha d'oblidar que estem davant d'una crisi migratòria que demana resposta. Així, almenys 4.000 persones ja haurien retornat – moltes de forma voluntària, i també l'acceptació de retorn per part del Marroc-.

Una altra qüestió complexa és el tractament que se'ls hi ha de donar als menors no acompanyats. A

diferència dels adults no se'ls hi aplica, excepte per ordre expressa, l'acord de devolució, a més que gaudeixen d'un principi consolidat en la legislació espanyola com és el de l'interès superior del menor. En aquesta línia, després d'implicar-se recentment en el tema, el Govern marroquí ha acceptat fer-se càrrec dels menors no acompanyats, però malgrat aquest gest, els punts de vista continuen sent molt equidistants. Així, el Marroc es lamenta d'haver utilitzat els menors no acompanyats com a instrument llancívol per fer front a la crisi amb Espanya, quan aquesta va molt més enllà. Per la seva banda, el president del Govern espanyol ha criticat la gestió marroquina de la crisi migratòria aduint la inadmissibilitat que "un govern digui que s'ataquen les fronteres, en aquest cas d'Espanya, que s'obrin les fronteres per

tal que entrin 10.000 immigrants en menys de 48 hores en una ciutat espanyola com Ceuta, per diferències en política exterior”.

Tanmateix, políticament la qüestió de la sobirania de Ceuta i Melilla segueix sent un tema enquistat. Malgrat això, sempre ha existit un acord, més aviat sobreentès, entre Espanya i Marroc respecte a aquest tema, i que tot i s’ha anat respectant al llarg dels últims segles, que fins i tot ha suportat conflictes com el de l’Illot Perejil l’any 2002. No obstant això, hi pot haver futurs successos que facin trontollar la relació diplomàtica entre aquests països -que sempre ha estat en el marc d’una “tensió calmada”-.

Però el conflicte no només s’ha d’analitzar stricto sensu des d’un punt de vista polític, sinó que s’han de tenir en compte altres factors, com per exemple l’econòmic. Així doncs, hi poden haver sectors afectats com l’agricultura i la pesca, especialment arran de la impugnació del Front Polisari davant del Tribunal de Justícia de la Unió Europea d’una decisió del Consell Europeu, en relació amb l’Acord de Pesca UE-Marroc. En cas de pronunciament desfavorable pel Marroc, aquest pot respondre amb la impugnació del Tractat, cosa que afectaria molts mercants mariners subjectes a l’aplicació

d’aquest instrument, i que procedeixen de diverses Comunitats Autònomes, com ara Andalusia.

Des d’un punt de vista geogràfic, també hi ha diverses qüestions plantejades, especialment en matèria d’aigües internacionals. Concretament, la voluntat d’apoderar-se de les aigües que limiten amb el mar territorial espanyol a l’altura de les Illes Canàries. Això involucra altres aspectes, també de caràcter econòmic com són els combustibles o materials molt sol·licitats, per exemple el cobalt, el plom o el tel·luri, entre d’altres.

Finalment, les implicacions poden estendre’s fins i tot al món del turisme, on si bé el Marroc ha presentat una estratègia per convertir el país en un dels capdavanters del turisme mundial –sense tenir en compte els efectes de la covid-19-, Espanya també té molt bones xifres de turisme, en tant que és un dels motors principals de l’economia i del PIB anuals. No obstant això, haurà d’estar alerta als possibles plantejaments que presenti el Marroc per atraure turistes, especialment d’aquells països on té una relació molt bona o que fins i tot és susceptible de millorar.

Joaquim Escoda Sentís,
equip d’ANUE.

Publicat per:

**Asociación para las
Naciones Unidas
en España**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

L’ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades per els seus col·laboradors.

Referències:

Crescente, D. (2021, maig). *El choque económico con Marruecos que se avecina*. La información. <https://www.lainformacion.com/especiales/conflicto-economico-politico-marruecos/>

Martín, M. (2021, maig). *Qué está pasando en Ceuta: claves de la crisis migratoria entre España y Marruecos*. El País. <https://elpais.com/espana/2021-05-19/que-esta-pasando-en-ceuta-claves-de-la-crisis-entre-espana-y-marruecos.html>

Monge, Y. (2020, desembre). *Trump da un espaldarazo a Marruecos al reconocer su soberanía en el Sáhara Occidental*. El País. <https://elpais.com/internacional/2020-12-10/marruecos-logra-que-ee-uu-reconozca-su-soberania-sobre-el-sahara-occidental-a-cambio-de-iniciar-relaciones-diplomaticas-con-israel.html>

Redacció. (2021, juny). *Marruecos acusa a España de usar a los menores para eludir “la verdadera causa de la crisis”*. La Vanguardia. <https://www.lavanguardia.com/politica/20210601/7497861/marruecos-acusa-espana-menores-eludir-verdadera-causa-crisis.html>
